

Notandum verò ex aliis Decretis ejusdem S. C. cit. loc. relatis non deberi absentibus distributiones:—1.º De emolumentis anniversariorum, quæ ex voluntate fundatorum distribui consueverunt solum inter præsentibus.—2.º Nec penitentiario, tempore quo residet in confessionario, confessiones non audiens; aut quo missam celebrat, vel privatim officium recitat; etiamsi id faciat, ut opportuniùs confessiones audiat.—3.º Nec Canonico, aut beneficiato Episcopum in visitatione diocesis comitantibus.—4.º Nec inservientibus eidem Episcopo missam privatim celebranti (secus si pontificaliter), aut quodcumque aliud munus obeunti; licet Episcopus in vim cap. *De cetero h. t.* eos pro suo servitio adhibere possit, sive ii sint ex cathedrali, sive ex collegiata; non plures tamen, quam duos, et dummodò annexam non habeant curam animarum, aut non sint coadjutores.—Verum tamen est hos, sicuti et comitantes Episcopum in visitatione diocesis, lucrari posse duas partes distributionum, si redditus omnes præbendæ constarent tantùm dictis distributionibus.—5.º Nec deberi vicario generali Episcopi.—6.º Nec examinatori synodali, etiam vocato ad interessendum examini pro Parochialibus Ecclesiis, vel pro collatione Ordinum.—7.º Nec inquisitoribus, seu ministris Sac. Inquisitionis.—8.º Nec ministris generalis Cameræ Apostolicæ, v. g. subcollectoribus spoliatorum, decimarum etc.—9.º Nec visitantibus devotionis causa Ecclesiam Laurentanam, ac Angelorum de Assisio, aliaque loca pia.—10. Nec Canonicis, aliisque cathedralium et collegiatarum Ecclesiarum officialibus, qui in isdem habent capellanias, chorum dimittentibus tempore divini officii, ut penitentiae Sacramentum administrent, aut devotionis gratia missam celebrent in dictis Ecclesiis; excepto casu, quo à Superiore iis injungatur, ut eo tempore celebrent: qui tamen ex mandato Sac. Cong. abstinere debet ab hujusmodi jussu.—11. Nec tandem magistris juris Pontificii, aut Sac. Theologiæ, et has facultates addiscentibus: qui tamen cum indulto lucrari possent duas partes distributionum, si eorum præbendæ fructus nulli sint, vel valde exigui. Et notandum est, quod ex Decreto Innoc. XII. ut in ejus bullario pag. 262, hoc indultum non confertur studentibus vigessimum quintum annum jam attingentibus, neque ultra triennium: qui Pontifex 15 Martii 1692, mandavit insuper idem indultum illis non suffragari, nisi Ordinario loci, et in actis ipsius cancellariæ præsentetur intra tempus à Secretario Congr. Conc. præfigendum: et hujusmodi indultum numquam à Sac. Cong. confertur coadjutoribus. "

Hactenus de obligationibus, et officiis Clericorum. Nunc de bonis, ex quibus Clerici sustentandi sunt, uti sunt, præbendæ et beneficia: et de modis, quibus ad beneficia promoventur, uti sunt collationes et institutiones: et de potestate Prælati et capituli.

TITULUS V.

DE PRÆBENDIS ET DIGNITATIBUS.

22. *Nota I.* Ex hac rubrica colligi *præbendam* in rigore differre à *dignitate*. Nam *præbenda* est, beneficium inferius annexum Canonici; *dignitas* verò est beneficium majus. Hic paulò latius agitur de præbenda et dignitate, prout convertuntur cum beneficio ecclesiastico, à cujus ratione excluditur præbenda temporalis, quæ datur laico vel Clerico pro temporali servitio Ecclesiæ impenso: ut cantori, advocato, ædituo etc.

Nota II. In beneficio Ecclesiastico duo distingui jura, scilicet, *jus officii*, quod formaliter et per se est spirituale, dans potestatem exercendi actus spirituales, ut administrandi Sacramenta, eligendi, etc.; alterum est *jus præbendæ*, seu *beneficii* strictè accepti, quod est formaliter et per se temporale, dans potestatem ad exigendos fructus temporales. At quia hoc jus præbendæ auctoritate ecclesiastica annexum est officio spirituali, cum beneficio detur propter officium; ideo etiam jus præbendæ, dicitur spirituale *connexivè*, seu consequenter, adeò ut jus officii et jus præbendæ, ubi unita et connexa sunt, nulla potestate, nisi papali separari valent: c. 4 et seqq. 1. q. 3.

In hoc sensu Præbenda est: *Jus perpetuum auctoritate Ecclesiastica constitutum, ad percipiendos fructus ex bonis Ecclesiasticis, propter officium spirituale Clerico destinato.* Ità in re com. Ex qua definitione constat, ad rationem beneficii tres principales requiri qualitates, scilicet:—1.º Ut sit erectum auctoritate Ecclesiastica, Papæ, vel Episcopi. Unde laicus fundans certa anniversaria, pro quibus Clerico stabiles redditus assignat, non facit præbendam, sed piam donationem.—2.º Ut sit annexum officio spirituali, et consequenter soli Clerico, non laico à Superiore Ecclesiastico conferibile. Ex quo capite pensiones laicales, quæ dantur ministris Ecclesiæ, ut ædituis, musicis, et similibus, non sunt beneficia; cum pensiones istæ non sint annexæ officio clericali.—3.º Ut sit perpetuum, non tantum quoad se, sed etiam quoad beneficiatum; ità ut ei auferri nequeat sine causa per Sac. Canones approbata. Unde beneficia *titulata*, seu in titulum perpetuum collata, propriè sunt beneficia, c. *fn. d. 70.* ibi: *in qua Ecclesia quilibet titulatus est, in ea perseveret.* Cujusmodi sunt non tantum Episcopatus, dignitates, Parochiæ, sed etiam vicariæ perpetuæ; item commendæ, pensiones, præstimonias, hospitalia, modò hæc omnia sint collativa in titulum perpetuum. Econtrà, beneficia manualia, quæ ad tempus plerumque indeterminatum conferuntur, in rigore non veniunt nomine præbendæ seu beneficii, cum eis desit perpetuitas in beneficiario; at in communi usu dicuntur beneficia, quatenus ex parte sui perpetuitatem habent, licet beneficiatus pro arbitrio collatoris revocari possit; ut accidit in beneficiis

regularibus. Canonicatus verò per se est officium, non præbenda, c. 9. h. t.

Nota III Beneficia latè sumpta variè dividi:—1.º In *simplicia*, et *duplicia*. *Simplex* est, quod obligat ad servitium altaris, vel assistantiam in choro, absque ulla speciali qualitate: uti sunt pleræque capellanæ et pensiones titulatae. Canonicatus verò ob præcellentiam Canonicorum dicuntur beneficia *simplicia majora*: et in materia odiosa et in rescriptis provisoriiis non veniunt nomine *beneficii simplicis* (c. 4. de præb. in 6) *Duplex* est, cui aliqua specialis qualitas adjuncta est, ut sunt: *dignitas*, cui annexa est jurisdictio pro foro externo, et administratio propriè talis; *personatus*, cui annexa est sola præcedentia, v. g. in choro, in processionibus, in votationibus etc.; *cura*, seu beneficium curatam, cui annexa est cura animarum, et jurisdictio pro foro interno, non externo: ut sunt Parochiæ, vicariæ et commendæ perpetuæ ecclesiarum parochialium: *officium specificè*, cui annexa est administratio rerum Ecclesiasticarum sine ulla jurisdictione et præeminentia: uti est officium Primicerii, custodis, sacristæ; *officium* verò genericè acceptum vagatur per omnia beneficia, cum omni beneficio annexum sit officium spirituale à Clerico præstandum.—Rursum, *dignitates* aliæ sunt *minores*, ut Archidiaconatus, Decanatus cathedralis, saltè in Germania, Præposituræ, Abbatia, et aliæ prælaturæ tam seculares, quam regulares, ut Generalatus, Provincialatus, Rectoratus, sive alio quocumque nomine vocentur. Aliæ sunt *maiores*, seu culmina dignitatum: ut Episcopatus, Archiepiscopatus, Primatia, Patriarchatus, et Cardinalatus; Papatus verò est apex omnium dignitatum.—2.º Dividitur beneficium in—*Electivum*, quod per vota capitularium, accedente Superioris confirmatione aut admissione, acquiritur; uti sunt in Germania dignitates pastorales. Illa autem beneficia, quæ conferuntur per electionem sine confirmatione Superioris, non tam electiva, quam collativa sunt, cum electio ad ea facta vim habeat liberæ collationis. Sic in certis Ecclesiis eliguntur Decani, Archidiaconi etc. *Collativum*, seu liberum, quod à Superiore ecclesiastico liberè confertur, et independenter ab ulla præsentatione, nominatione et electione. Ex his beneficiis beneficia curata etiam jurispatronatus ecclesiastici per concursum conferri præcipit Trid. (sess. 24. cap. 18. de reform.) *Patronatum* est, quod ad præviam patroni præsentationem confertur ab Episcopo.—3.º In *secularia*, quæ Clericis secularibus; et *regularia*, quæ Religiosis conferenda sunt juxta tritum brocardicon; *Secularia beneficia secularibus, et regularia regularibus conferenda sunt*, ex c. 37. et 38. de elect.—4.º In *titularia* simpliciter, quæ conferuntur in titulum perpetuum; et *manualia*, quæ conferuntur quidem in titulum, sed revocabiliter; ita ut pro arbitrio conferentis revocari possint, uti pleraque sunt regularia. Si tamen collata sunt ad tempus indeterminatum, saltè Clericis secularibus, honestè non revocantur sine justa causa, cum revocatio sine causa censeatur irrationabilis.—5.º Dantur præterea varia beneficia: ut *Patrimonalia*, quæ conferenda sunt idoneis personis ex certa familia, aut civitate, vel natione. *Monocula*, dum Superior unicum tantum beneficium conferendum habet. *Parochia*, seu Rectoratus Ecclesiæ;

commenda, seu Ecclesia commendata, quæ suo Parocho destituta, interim alterius Clerici curæ committitur, seu commendatur. *Vicaria perpetua, et temporalis*, de quibus dictum lib. I. (tit. de off. vicar.) *Præstimonium*, quæ sunt certa stipendia ex bonis Ecclesiasticis detracta; et quidem, si dantur Clericis in titulum perpetuum propter officium spirituale, sunt beneficia propriè dicta; si verò ex alia causa dentur, v. g. pauperibus studiosis, aut Clericis, vel pugnantis pro fide, vim habent eleemosynæ, et pensionis laicalis. Sic explicatur c. fin. pr. de concess. in 6. *Capellania*, quæ habet onus celebrandi missas annuas in certa capella, seu altari: si collativa est in titulum perpetuum, numeratur inter beneficia, vel saltè, si erecta sit auctoritate Episcopi. At si erecta est auctoritate laicali, non venit nomine beneficii; et ideo in pacto circa talem capellaniam non est simonia, ut ait Gonz. ad reg. 8. cancell., atque ita per tres conformes sententias judicatum fuisse.

His præjactis, in hac amplissima materia beneficii, de qua præ ceteris fusè tractat Garzias, meliora et discentibus utiliora proponuntur.—1.º De erectione, et constitutione beneficiorum.—2.º De collatione.—3.º De pluralitate.—4.º De reservatione eorumdem.—5.º De primis precibus Imperatoris.

* Circa concursum, et examen habendum pro collatione beneficiorum Parochialium, Præbendæ theologalis, et pœnitentiarii, vide Additiones ad Titulum VII. de institutionibus post. n. 64.**

§. I.

De erectione, unione, divisione, dismembratione, et suppressione beneficiorum.

23. Q. I. *Quid sit erectio beneficii, et quid juris circa illam?*

R. 1.º Erectio beneficii est actus legitimus, quo redditus annui constituuntur Clerico propter officium spirituale, seu ministerium in exequendo cultu divino. Ità in re comm. et patebit ex dicendis.

2.º Ad erectionem beneficii requiritur:—I. Consensus expressus Episcopi, qui in dubio præsumitur legitimè adfuisse, si Ecclesia extracta et dotata est.—II. Congrua dos pro alendis ministris Ecclesiæ.—III. Locus decens et congruus, ut talis erectio non sit aliis præjudiciosa; quia non decet unum altare discooperire, ut cooperiatur alterum.—IV. Ut erectio ista fiat ex fine cultus divini, quem intendit officium clericale.—V. Ut fundator beneficii non apponat condiciones reprobatae à Sac. Canonibus. Honestas tamen condiciones et possibles potest apponere, licèt adversentur juri communi: v. g. ut Canonicatus conferatur in ætate minori, quam requirat Tridentinum: vel ut conferatur alicui ex certa familia etc. Hæ tamen condiciones, postquam semel firmatæ sunt consensu Episcopi, nec à

fundatore, nec ab ejus successore mutari possunt in præjudicium Ecclesiæ et ministrorum, ex *reg. 33. in 6.*

24. Q. II. *Quid sit, et quot modis fieri possit unio beneficiorum?*

R. 1.º Unio ista est duorum, vel plurium beneficiorum adunatio à legitimo Superiore facta. Si beneficia adunantur in perpetuum, est propriè dicta unio; si verò ad tempus, et in favorem beneficiarii, est unio impropriè talis.

2.º Unio beneficiorum fieri potest tribus modis:—*Confusivè*, dum duæ Ecclesiæ confunduntur in unam, ut Canonici, seu ministri hujus Ecclesiæ sint etiam Canonici, seu ministri alterius. Quo casu jura et privilegia utriusque Ecclesiæ mutuò confunduntur; vel si incompatibilia sint, meliora reservantur, ceteris rejectis.—*Æquè principaliter*, dum duæ Ecclesiæ uniuntur sub eodem rectore: ita ut quælibet servet suam naturam, jura, privilegia et ceteras qualitates. Unde effectus hujus unionis ferè unicus est, quod idem sit rector utriusque Ecclesiæ; cetera verò distincta et inconfusa maneant.—*Accessoriè*, dum Ecclesia minùs principalis per annexionem adunatur principali, ejusque naturam, jura et qualitates participat, *reg. Accessorium in 6.* Unde si Ecclesia non exempta accessoriè uniat, exempta, evadit exempta. Porrò ut discernatur qualis sit unio, instrumentum unionis inspiciendum erit. Hæc verba: *Ecclesiam A unimus, incorporamus Ecclesiam B*, significant unionem accessoriæ; ista verò: *Ecclesiam A et Ecclesiam B inter se unimus*, significant unionem æquè principalem. Quia verò uniones odiosæ sunt, cum per illas diminuatur cultus divinus (*c. 5. h. t.*), ideo restringi debent; et in dubio censenda est unio æquè principaliter facta.

25. Q. II. *Quis, et qua forma unire possint beneficia?*

R. 1.º Papa ex generali administratione habet amplissimam potestatem unire beneficia; imò præter illum nullus inferior unire potest Ecclesias cathedrales. Inferiora autem beneficia unire potest Archiepiscopus et Episcopus in suis diocesis, modò non sint exempta; capitulum cathedrale, sede vacante, cum unio ista ob necessitates Ecclesiarum sit jurisdictionis necessariæ; Legatus à latere extra Germaniam, cum per *c. 1. de off. leg. in 6.* beneficia conferre possit, et *c. 4. eod. in antiq.* prohibeatur ei sola unio Ecclesiarum cathedralium.—At Vicarius generalis, vel Prælati inferior sine speciali mandato Episcopi non potest unire Ecclesias (*c. 8. de excess. Prælat.*) Ceterum, Trid. *sess. 7. c. 4. et sess. 24. c. 17. de refor.* prohibet temporales uniones ad vitam beneficiati; quia propriè non sunt uniones Ecclesiarum, sed reipsa concessionem plurium beneficiorum; neque hoc modo providetur Ecclesiis, sed personis. Item Clem. *fin. (de reb. Eccl. non al.)* prohibetur Episcopus, et consequenter etiam capitulum, mensæ suæ aliquod beneficium unire, ne factum proprium videatur auctorizare.— Ex Constit. Bened. XIII. *Pastoralis* (4. Kal. Jun. 1725.), Episcopi possunt et debent unire beneficium simplex primò vacaturum in quocumque mense, et qualitercumque, ac quomodocumque Sedi Apost. affectum et reservatum, præbendæ tam Theologali, quam pœnitentiali jam erectæ, vel erigendæ in cathedralibus Italiæ et insularum adjacen-

tium ad conficiendam summam, si aliàs desit, scutorum LX monetæ Romanæ pro qualibet ex dictis præbendis. Excipiuntur tamen ab hujusmodi unione omnia ea beneficia, quæ pro Cardinalibus, Nunciis Apost., et Prælati à secretis Congregationum, quibus Cardinales intersunt, reservata fuerunt ab eodem Pontifice in Constit. *Creditæ* (9. Maji 1725) pro seminariorum erectione.

2.º Ad formam unionis beneficiorum spectant:—I. Justa causa *necessitatis*, ut si Ecclesia unienda sit pauper, vel desolata ab hostibus, paucò populo constans etc.; aut *magnæ utilitatis*, ut si desint Clerici idonei, qui Ecclesiæ, præsertim cathedrali, deservire velint. Secùs unio sine justa causa facta non valet, arg. ducto ab alienatione rerum minoris (*lib. 5. §. 45. ff. de rebus eor.*), quo casu etiam rescriptum papale unitivum censetur subreptitium, cum preces veritate non nitantur.—II. Sufficiens cognitio, et discussio hujus causæ.—III. Expressio annui valoris utriusque Ecclesiæ, ex *reg. 21. cancel.*—IV. Citatio eorum, quorum interest, ut patroni, Prælati, et aliorum, qui in Ecclesia unienda præsentationem, administrationem, vel aliud jus habent; nam quod omnes tangit, ab omnibus approbari debet, ex *reg. 29. in 6.* Consensus autem rectoris beneficii non requiritur; quia unio ante vacationem Ecclesiæ non sortitur effectum. Dum Episcopus procedit ad unionem, requiritur consensus capituli, cum unio ista sit quædam species alienationis (*Clem. fin. de reb. Eccl.*) Ceterum, si justa causa subsit, Papa auctoritate sua solemnitates istas supplere potest. Super unione facta ad faciliorem probationem confici solet instrumentum; quia unio, cum sit facti, probari debet per litteras, et his amissis, per testes, diurnitatem temporis, confessionem partis etc. Idem autem qui unire, etiam dissolvere potest unionem Ecclesiarum, ex *reg. 1. in antiq.*

26. Q. III. *Quæ beneficia, et quibus uniri possint?*

R. 1.º Duæ Parochiæ inter se vicinæ faciliùs uniri possunt, quia citra incommodum ab uno rectore administrari valent.—2.º Beneficium regulariter uniri non debet, nisi beneficio. Unde, teste Corrado, Cancellaria Apostolica maluit beneficium supprimi, ut proventus ejus cederent pro paramentis altaris, quàm illud uniri altari. *Excipe* collegia pia, hospitalia, et seminaria propagandæ fidei, et juventuti instruendæ destinata, quibus uniri possunt beneficia saltèm simplicia ex Trid. (*sess. 23. c. 18. de reform.*)—3.º Beneficia curata non debent uniri Abbatiis, dignitatibus, collegiis, seminariis etc. Trident. (*ibid et sess. 24. c. 13. de reform.*) Unde Parochiæ unitæ monasteriis, vel erant incorporatæ ante Trid., vel post illud cum auctoritate Papæ, vel forsàn consuetudo, et necessitas temporum uniones istas cohonestavit.—4.º Beneficia unius diocesis non sunt unienda beneficiis alterius diocesis, Trid. (*sess. 14. c. 9. de reform.*), nec collativa libera patronatis, Trid. (*sess. 25. c. 9. v. insuper. de reform.*), nisi patronus renuntiet juri patronatus.

27. Q. IV. *Quid sit divisio, dismembratio, et suppressio beneficii?*

R. Divisio seu sectio beneficii est actus legitimus, quo auctoritate Superioris ob justam causam, ex uno beneficio fiunt duo vel plura (*c. 26.*

h. t.) si scil., idem rector non possit obligationibus talis beneficii satisfacere, et proventus sufficiunt pro duobus rectoribus alendis.—Dismembratio est, ablatio partis fructuum ex uno beneficio ad alterum ex justa causa, et auctoritate Episcopi, quatenus tali beneficio aliter provideri non potest (*c. 10. h. t. à sens. contr.*)—Suppressio beneficii est, totalis extinctio beneficii, omniumque jurium ei cohærentium ex justa causa, ut tenuitate proventuum, ex quibus ministri alii non possunt: *cap. 22. de Const. Trid. sess. 24. c. 15. de refor.*, ubi permittit Episcopis talem suppressionem beneficii, saltè quod non est dignitas. In his omnibus requiruntur solemnitates pro alienatione præscriptæ, citatio eorum, quorum interest, licet Episcopus, stante justa causa, dividere possit beneficia, *etiam invitis rectoribus. Trid. sess. 21. c. 4. de reform.*

§. II.

De collatione beneficiorum.

28. Hic agitur de *collatione libera*, dum collator pro arbitrio suo potest dare beneficium huic, vel illi Clerico, indepenter ab alterius præsentatione, vel nominatione, vel electione; ob quod etiam talis collatio vocatur donatio (*c. fin. de off. vicar. in 6. et c. 5. de concess. præb.*)

29. Q. I. *Qui possint conferre beneficia?*

R. Seqq.—1.º Papa per totam Ecclesiam, tanquam supremus ordinarius pastor (*c. 2. h. t. in 6.*); idque vel jure concursus, seu *cumulativè* cum aliis Ordinariis, quo casu locus est præventioni; vel jure anticipationis, seu *præventionis*, dum Papa præveniendo vacationem beneficii, dat mandatum, seu gratiam expectativam de illo conferendo; vel jure *devolutionis*, dum jus conferendi devolvitur ad Papam ob culpam, vel negligentiam inferiorum collatorum (*c. 48. de elect. in 6.*) Vide lib 1. tit. 10. n. 20. Jure concursus et præventionis rarò utitur Papa, ne perturbationes oriantur; sed juri reservationis est locus, ut infra dicetur.—2.º Episcopus confirmatus, licet consecratus non sit, conferre potest omnia beneficia suæ diocesis, nisi specialiter excepta sint; ità *Can. 4. regendæ, 10 q. 1. et Can. 40. cum seq. 46. q. 7. c. 46 de off. ord. etc.* Quæ jura fundant intentionem Episcopi; ità ut asserens collationem beneficio ad se pertinere, teneatur id probare ex privilegio, vel præscriptione quadragenaria cum titulo, et immemoriali sine titulo (*c. 1. de præscr. in 6.*), licet contra alium non Episcopum sufficiat præscriptio quadragenaria cum titulo præsumpto, cum inferiori, seu non Episcopo ordinario jus positivè assissat. Idem dic de Prælato, plenissimè exempto cum Clero populo, cum in jurisdictione æquiparetur Episcopo.—3.º Capitulum de jure communi conjunctim cum Episcopo confert canonicas et dignitates, ità ut Episcopus unam vocem habeat, et capitulum alteram (*c. 15. de concess. præb.*) Sed in hoc plerùmque attenditur consue-

tudo et statuta particularia cujusque Ecclesiæ. Nam Canonici alicubi conferunt, eligendo *conjunctim*, seu capitulariter; alicubi per *turnum*, seu circulum, ità ut singuli Canonici alternatim conferant in certis mensibus. Item *jure singulari*, dum jus conferendi annexum est certæ dignitati, vel Canonicatui. Si aliter cautum non est, servari debet const Bonif. VIII. *c. un. ne sede vac. in 6.* Et quidem, si collatio præbendarum communiter spectat ad Episcopum et capitulum, mortuo Episcopo, vel per censuram impedito, capitulum conferet, et suspenso capitulo, conferet Episcopus. Secus si collatio libera ad solum Episcopum spectet, licet cum consilio, vel assensu capituli; tunc enim conferet futurus Episcopus. At collationes necessariæ, seu institutiones ad patroni præsentationem, sede vacante, fiunt à capitulo, seu vicario generali capituli; quia hæc collatio est jurisdictionis necessariæ, quæ transit in capitulum (*c. un. de M. et O. in 6.*) Quid vicarius generalis Episcopi possit, dictum fuit lib. 1. tit. *de off. vic.*—4.º Legatus à latere, nisi per concordata impediatur, sicut in Germania, in collatione beneficiorum concurret cum Ordinariis, ut locus sit præventioni (*c. 31. h. t. in 6.*); et S. R. E. Cardinales, tantum ex privilegio et limitate, conferunt beneficia suorum titulorum; cum de jure talis collatio spectet ad Papam, ut urbis Episcopum.—5.º Si qui alii beneficia conferre possunt, id ex privilegio, vel præscriptione habet. Laici verò, secluso speciali privilegio Apostolico, sicut incapaces sunt possidendi jus spirituale, ità quoque ex nulla consuetudine, vel præscriptione, conferre possunt beneficia: *c. 5. de jure patr.*, ubi ratio additur: *quia pro non dato habetur, quod ab illo datur, qui non potest de jure donare.*

30. Q. II. *Cui possit beneficium conferri?*

R. Clerico habenti qualitates à Sac. Canonibus præscriptas, ità ut eum commendet ætatis maturitas, gravitas morum, et litterarum scientia (*c. 7. de elect. et Can. 4. d. 23.*), ubi ratio additur: *quia melius est Domini Sacerdoti, seu Episcopo, paucos habere ministros, qui possint dignè opus exercere, quàm multos inutiles, qui onus grave ordinatori adducant.* De qualitatibus eligendorum, et præficiendorum dixi lib. 1. tit. 6 et 14.

Circa concursum, et examen promovendorum ad Parochiales, vide infra tit. VII *de institut.* post numer. 64.

Unde:—1.º Beneficia secularia conferre possunt novitio Religionis; nam novitius adhuc est sui juris, neque novitatus incompatibilis est cum beneficio. At beneficia regularia, quæ jurisdictionem cum administratione habent, nequeunt conferri novitio (*c. 49. de elect. et cap. 28. eod. in 6.*), quia in magistrum assumi non debet, qui formam discipuli vix assumpsit. Contrà, beneficia regularia nullam administrationem habentia conferri possunt novitio, modò is professionem velit emittere: ità de jure novo Trid. S. 14. c. 10. *de refor.*—2.º Spectato jure communi, parochia secularis conferri potest Religioso absque dispensatione Sedis Apostolicæ: ità Abb. Less. Bordon. Engl. Schmier cum citt. contra Quarant. Monacell. Pignatelli, Schmalz. qui id generaliter negant, et contra Gonz. Zypæum, Wiestn. et alios, qui id concedunt Canonicis regg., non verò aliis regularibus. Prob. ex *c. 21. et seqq. 16. q. 1.*, ubi monachis idoneis permittitur

promotio ad curam animarum, licet eo tempore, quo plerique monachi erant laici et indocti, remoti fuerint à cura animarum (c. 1. et seqq. *ibid.*) Idem clarè colligitur ex Trid. S. 14. c. 44. *de ref.* ibi: *taliter translatus, etiam si Canonorum regularium fuerit, ad beneficia secularia, etiam curata, omnino incapax existat*; ergò Tridentinum manifestè supponit, regulares, qui ità translati non sunt, ad beneficia curata capaces esse; sicut ad dignitates seculares cathedrali inferiores (c. 24. *de elect. in 6.*); exceptis Mendicantibus (c. un. *de postul. in 6.*) Ratio est, quia cura animarum non adversatur statui Religioso; imò Religiosi, longo tempore in spiritu et litteris exercitati, multum prodesse possunt salutì animarum, dummodò viri exemplares et litterati ad tale ministerium assumantur. Dixi *spectato jure communi*; nam si Declarationes Cardd. ex mente Grégor. XIII an. 1581. 8. Jul., et jussu Clem. X. 1674. die 17 Martii authenticæ sunt, observari debent in diocesis, ubi usu receptæ sunt; ubique autem illas receptas non fuisse testatur Tambur. Engl. et alii cum praxi; imò contrà per Rotam decisum, et per Cardinales declaratum Engl. in *priv.* 43.

• Ex Const. Bened. XIV. *Quo magis* 18. Decem. 1742.) beneficia curata, aut residentialia conferri nequeunt Presbyteris, aut Clericis Congregationis missionis. Ex altera const. ejusdem *Quod inscrutabile* (9 Jul. 1745), beneficia Ecclesiastica secularia conferri non possunt Canonice regularibus Lateranensibus, aut SS. Salvatoris absque indulto Apostolico. "

31. Q. III. *Qualis intentio requiratur in recipiente beneficium?*

R. Cum distinctione:—1.º Qui recepit beneficium simplex, cui non est annexus ordo sacer, non tenetur habere intentionem permanendi in statu Clericali, vel suscipiendi ordines sacros; nam id nullo jure requiritur, imò talibus beneficiatis permittitur liber transitus ad nuptias (c. 4. 5. 7. *Cler. conjug.*) Nec talis decipit Ecclesiam, cum ista non exigit perseverantiam in statu Clericali.—2.º Recipiens beneficium Parochiale, si non est Sacerdos, debet habere seriam intentionem suscipiendi Sacerdotium, et permanendi in statu Clericali; secus graviter peccat, et tenetur ad restitutionem fructuum, utique ante omnem sententiam, *cum eos receperit fraudulenter* (c. 35 *commissa, de elect. in 6.*) Nam Ecclesia fructus Parochiæ non concedit, nisi conditionatè, si adest animus suscipiendi Sac. ordines, vel saltè restituendi fructus, si prior voluntas mutetur, *ibid.* Non requiritur autem, ut quis in eadem intentione perseveret; sed si advertit statum Clericalem sibi non fore accommodum, resilire potest, et tunc fructus ante mutationem voluntatis perceptos facit suos; ceteri verò post percipiendi substant restitutioni.—3.º Recipiens dignitatem, cui secundariò annexa est cura animarum, vel beneficium, cui annexus est ordo sacer, peccat quidem graviter, cum in materia gravi non habeat propositum observandi præceptum Ecclesiæ. Probabilius tamen non tenetur ad restitutionem fructuum, saltè ante sententiam judicis; nam id nullo jure cavetur, et dispositio c. 35. *de elect. in 6.* cum sit odiosa, non debet extendi ad dignitates et beneficia non curata, *arg. reg. Odià in 6.*

• Vide notata in summaris lib. III. tit. IV. de Cleric. non resident. post cap. *Ex parte* 13. par. 1. "

32. Q. IV. *Quæ forma servanda sit in collatione beneficii?*

R. 1.º Ad hanc formam requiri:—1.º Ut beneficium sit actu vacans (c. 2. *de concess. præb.*)—2.º Ut collatio sit gratuita sine simonia (c. 8. *de Simon.*)—3.º Ut sit libera à metu, et coactione (*arg. c. 2. de his quæ vi.*)—4.º Ut sit absoluta et determinata, non verò conditionata sub conditione extranea, vel alternativa, ut isti, vel illi confero (*arg. c. 2. de elect. in 6.*); nam collatio et electio numerantur inter actus legitimos, qui per reg. 50. in 6. conditionem non recipiunt, nec diem.—5.º Ut absit pactum onerosum extraneum (c. *fin. de pactis*); si tamen onus de jure insit beneficio, exprimi potest in collatione, v. g. *confero tibi parochiam, ut intra annum sacerdos fias* etc. Similiter si à principio fundati beneficii quædam onera ei imposita cum consensu Episcopi, v. g. ut beneficiatus catecheses faciat, certas missas cantet etc. talia onera, cum non sint nova, exprimi possunt in collatione.—6.º Si beneficium confertur à Papa, vel Legato à latere, requiritur rescriptum nullo *subreptionis*, vel *obreptionis* vitio laborans (*Extrav. 1. de elect. int. com. c. fin. de off. leg. in 6.*) Unde gratia in signatura expressa per verbum *fiat*, vel *conceditur*, non est gratia perfecta, sed inchoata, donec collatio in plenam scripturam redigatur; vel in forma *communi*, seu *pauperum*, dum supplicans allegat paupertatem; vel in forma *dignum arbitramur*, si supplicans dignus et idoneus inventus fuerit; vel in forma *gratiæ factæ*, vel *faciendæ*, ut dictum tit. *de rescript.* At si collatio fiat ab Ordinario, scriptura non requiritur ad substantiam, sed tantum ad probationem.—7.º Denique requiritur, ut observentur sac. canones hinc inde sparsim (ut suis locis dictum est, vel adhuc dicitur) circa provisionem disponentes; ità ut provisio beneficalis absque vitio formæ et personæ, sit canonica, per reg. 1. in 6. His verò solemnitatibus non obligatur Papa, c. 4. *de concess. præb.* ibi: *qui secundum plenitudinem potestatis de jure possumus supra jus dispensare.* Unde Papa conferre potest beneficia vacantia, vel vacatura, absolute, vel conditionatè, cum, vel sine modo, et onere, in perpetuum, vel ad tempus etc.

33. Q. V. *Quis sit effectus collationis?*

R. 1.º Jus in re, seu quasi dominium beneficii; et consequenter collatario collationem acceptanti competit actio utilis concessoria et negativa (c. *fin. in fin. de concess. præb. in 6.*); nam collatio æquiparatur confirmationi et institutioni, et vim habet traditionis fictæ, quæ ad trasferenda jura spiritualia sufficit.—2.º Collatio necdum acceptata tribuit jus reale, non absolute sed conditionatè, si collatarius consenserit; ità ut collator nequeat illud alteri conferre (c. 47. *h. t. in 6.*) Nam talis collatio ex parte collatoris est perfecta, sed solum suspenditur ex defectu consensus in collatario; qui consensus utique non tribuit jus reale, sed supponit tributum à conferente; ergò. Porrò collator præfigere potest terminum, intra quem consentiat collatarius, quo elapso, liberè poterit illud beneficium alteri conferre; nisi re integra interim collatarius consentiat, et collationem acceptet (*cit. c. 47.*) Parum autem refert, sive quis per se, sive per procuratorem speciali mandato instructum collationem acceptet, et de beneficio investiat (c. 25. *h. t.*); imò pro absente et ignorante potest ac-

ceptari collatio; quæ tamen absolutum effectum non parit, donec acceptatio a collatario resciente ratificetur, ut colligitur ex *cit. c. 23. h. t. et arg. c. fin. de jurej. in 6.*; quo casu ratihabitio retrotrahitur ad tempus acceptationis, per reg. 10. in 6.

Dices: Donatio non acceptata, nihil juris tribuit (*lib. 10. ff. de donat.*); sed collatio libera vim habet donationis (*c. fin. de off. Vicar. in 6.*); ergo. —2.º Collatio non acceptata saltèm non tribuit jus reale, sed tantùm jus ad rem, ut docent Barbos. Schmier. Schmalz. cum *citt. n. 63. ex d. c. 17. h. t. in 6. ibi: licet jus in ipso beneficio, ut tuum dici valeat, non acquiras.*

R. ad 1.º Collatio ex parte collatarii est donatio méré liberalis; at ex parte conferentis est necessaria, cum ex officio facienda sit. Collator autem, semel facta collatione, functus est suo officio, ut ampliùs collationem in præjudicium alterius revocare nequeat (*arg. c. 9. de off. deleg. et l. 53. ff. de re jud.*).—Ad 2.º Ista sententia mihi non probatur: nam si collatio ista non tribuit jus reale, quis illud tribuit? Non utique consensus acceptantis, qui solùm per modum conditionis necessariæ requiritur ad hoc, ut jus reale absolutum acquiratur: tum quia, si collatio ista tribueret tantùm jus personale, sicut, v. g. promissio acceptata beneficii vacantis, valeret secunda collatio acceptata à tertio, ex *reg. l. 15. C. de R. V.* Sed in nostro casu non valet; quia scilicet ipsum beneficium non est ampliùs liberum, sed gravatum jure reali, ut clarè colligitur ex verbis seqq. *ibi: quod si fecerit, ejus ordinatio facta de beneficio non libero, viribus non subsistet;* ergo verba textus in *cit. cap. 17. commodè intelliguntur: ut tuum absolutè dici valeat,* licèt sit tuum conditionatè, si consenseris; qui consensus retrotrahitur, ut antè dictum. Instantiam habes in re legata, quæ, mortuo testatore, statim fit legatarii, non absolutè, sed conditionatè, si legatum acceptaverit; et acceptatio ista retrotrahitur ad tempus mortis, et aditæ hæreditatis (*l. 86. §. 2. ff. de legat. 1. etc.*)

§. III.

De pluralitate beneficiorum.

34. Singula beneficia singulis personis esse conferenda, non plura uni, instar regulæ receptum est, ex *c. 1. d. 89.*, ubi Greg. I. ait: *Singula ecclesiastici juris officia singulis quibusque personis singulatim committi jubemus.* Nam ecclesiasticus ordo pervertitur, cultus divinus minuitur, execrabilis cupiditas, et ambitio nutritur, dum unus plurium officia occupat clericorum, ut nervosè id describit Joan. XXII. in *Extrav. Execrabilis h. t. int. com.* Sed regula ista non est sine suis exceptionibus. Unde:

Nota, beneficia esse duplicis generis: *compatibilia*, quæ in una persona non contrariantur, sed administrari possunt ab eodem clerico: et talia beneficia dari supponunt plura, *c. 7. de rescript. in 6. ibi: utrumque tamen,*

et Trident. *sess. 7. c. 4. de refor. etc. Incompatibilia*, quæ in una persona ita contrariantur, ut utrumque simul haberi nequeat.

Porro ista incompatibilitas oritur ex duplici capite:—1.º *Ex residentia continua*, dum utrumque beneficium exigit continuam clerici residentiam: sive jure divino et naturali, sicut duo episcopatus, vel duæ parochiæ, aut vicariæ perpetuæ; sive jure ecclesiastico, sicut duæ dignitates, duo personatus, duo canonicatus; sive jure speciali vi primæ foundationis, aut particularis statuti; nam sicut repugnat eandem personam in duplici loco residere cum effectu, ita quoque repugnat duplex simile beneficium obtinere.—2.º *Ex honesta*, seu *congrua sustentatione unius*, licèt alioquin clericus utriusque satisfacere posset (*can. fin. d. 70. Trid. sess. 24. c. 17. de ref.*); nam si unum beneficium sufficit ad honestam sustentationem, alterum indebitè et sine causa tenetur.

35. Q. I. Quæ beneficia sint compatibilia?

R. Extra casum sufficientis sustentationis sunt sequentia:—1.º Duo beneficia simplicia, etiam uniformia sub diverso tecto, seu in diversis Ecclesiis, si alterum etiam non exigit, vel utriusque residentia impleri possit per alternum tempus. Sic in Germania idem clericus potest esse canonicus in duabus Ecclesiis.—2.º Duo beneficia simplicia difformia sub eodem tecto, seu in una Ecclesia. Et sic in una Ecclesia idem potest esse præpositus, aut decanus, et simul canonicus; item parochus et capellanus, seu obtinens capellaniam in sua Ecclesia parochiali (*c. 4. de consuetud. in 6.*); et probabiliter etiam idem clericus in eadem Ecclesia potest habere duas capellanas ad duo altaria fundatas, ita ut distinctis diebus v. g. bis, vel ter celebret ad unum altare, et toties ad alterum; nam in hoc casu capellaniam, licèt genericè sint uniformes, tamen specificè sunt difformes propter diversum onus celebrandi ad diversum altare; Garcias Laym. Conig. et alii.—3.º Si dignitati, vel parochiæ alterum beneficium sit accessoriè unitum, vel datum in titulum, et alterum in commendam temporalem. Vallens, etc.

36. Q. II. Quæ beneficia sint incompatibilia?

R. 1.º Illa, quorum utrumque ex jure divino requirit residentiam continuam: ut sunt duo episcopatus, duæ parochiæ, vel vicariæ perpetuæ, cum vicarius perpetuus æquiparetur parochi; duæ prælaturæ regulares quibus annexa est cura animarum suorum religiosorum. Unde citra dispensationem apostolicam, non potest idem religiosus obtinere simul generalatum et provincialatum, vel rectoriam localem. Ità hæc habentur *can. 3. §. sed et hoc 10., q. 3. Trid. sess. 24. c. 17. de refor. et de religiosis signanter, c. 32. cum singula h. t. in 6.* ubi contra transgressorem ponitur pœna, ut *eo ipso efficiatur ineligibilis, et tanquam ambitiosus ab utroque repellatur.*—Vide notata in summaris post *cit. cap. 32.*

2.º Duæ dignitates, vel duo personatus (*cap. 17. et 28. h. t. extrav. Execrabilis Jo. XXII. cod. Trid. sess. 7. c. 4. de ref.*) etiam in diversis Ecclesiis, cum jura indistinctè loquantur; nam dignitas, et personatus exigunt de jure assiduam residentiam.—3.º Duo beneficia uniformia sub eodem tecto, seu in eadem Ecclesia, ut duo Canonicatus. Ità *c. 28. h. t. ibi:*